T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/43
KARAR NO : 2025/203
KARAR TR : 03/03/2025

ÖZET: Davacının Halk Eğitim Merkezinde usta öğretici olarak çalışırken iş akdinin feshi nedeniyle, İş Kanunu'ndan kaynaklanan kıdem tazminatının ödenmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. M.
Vekili : Av. C. K.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. B. P.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, müvekkilinin Kayseri ili, Erciyes Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde 24/05/20226 - 31/03/2023 tarihleri arasında usta öğretici olarak görev yaptığını, iş akdinin emeklilik nedeniyle feshedildiğini belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere, 10 TL kıdem tazminatı alacağının, iş sözleşmesinin fesih tarihinden itibaren işleyecek en yüksek mevduat faizi ile birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Ankara 10. İş Mahkemesi 11/06/2024 tarih ve E.2023/713, K.2024/429 sayılı kararı ile, 6100 sayılı Kanun'un 114/1-b, 115/2 maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulmuştur.

3. **Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi 30/10/2024 tarih ve E.2024/2946, K.2024/3068 sayılı kararı** ile, davalının istinaf başvurusunun kabulüne, Ankara 10. İş Mahkemesi 11/06/2024 tarih ve E.2023/713, K.2024/429 sayılı kararının 6100 sayılı HMK'nın 353/1-b/2 hükmü gereğince düzeltilerek yeniden esas hakkında hüküm kurulmak üzere kaldırılmasına, uyuşmazlığın idari yargının görev alanına girmesi sebebiyle HMK 114/1-b maddesi kapsamında yargı yolunun caiz olmaması ve HMK 115/2 maddesi gereğince davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Davacı 657 sayılı yasanın 89. maddesinde belirtilen statü içinde ve Kaymakamlık onayı ile görevlendirilmiş ve davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğunun emsal istinaf ve yargıtay kararları doğrultusunda kabulü gerekmiştir. Bu kapsamda aradaki hukuki ilişki iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemez. Aynı doğrultuda Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 2019/9-786 E. 2021/1518 K. Nolu kararında "29. Yukarıda açıklanan sözleşme maddelerinin içeriği, davacının Kaymakam onayı ile görevlendirilmesi ve ücretlerinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89. maddesine uygun olarak*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden p6uoBTv - 3wa9IC7 - QkCvIBP - f6qBsI= ile erişebilirsin

Bakanlar Kurulunca çıkarılan kararlar uyarınca Maliye Bakanlığınca belirlenen ücretler üzerinden ödendiği dikkate alındığında, taraflar arasında is sözleşmesi bulunmadığı, aralarındaki ilişkinin statü hukukuna tabi olduğu sonucuna varılmıştır.

30. Bununla birlikte, sosyal güvenlik yönünden Sosyal Güvenlik Kurumuna primlerinin yatırılmış olmasının da davacının is sözleşmesi ile çalıştığı anlamına gelmeyeceği açıktır.

31. Bu itibarla, taraflar arasındaki uyuşmazlığın çözümünün adli yargının görev alanına girmediği kabul edilmiştir. Nitekim Hukuk Genel Kurulunun 18.02.2017 tarihli ve 2015/9-736 E., 2017/25 K. sayılı kararı da aynı yöndedir." denildiği açıkça görülmektedir.

Tüm dosya kapsamı, emsal kararlar ve yargıtay genel kurulu kararı birlikte değerlendirildiğinde dosyanın esası yönünden iş hukuku ve ilgili mevzuatlarca dosyanın esasına yönelik bir inceleme yapılamayacağı, dava konusunun idari yargı denetimini gerektiren yasal düzenlemeleri ilgilendirdiği anlaşılarak idari yargı yolunun görevli olduğu tespit edilmiş ve HMK 114/1-b maddesi kapsamında yargı yolunun caiz olmaması ve HMK 115/2 Maddesi gereğince davanın usulden reddine karar verilmiştir.(Ankara BAM 9.HD. E: 2024/772 K: 2024/943, Ankara BAM 6.HD E: 2023/224 K: 2024/1258)

HÜKÜM:

1-Dava konusu uyuşmazlık idari yargının görev alanına girmesi sebebiyle HMK 114/1-b maddesi kapsamında yargı yolunun caiz olmaması ve HMK 115/2 Maddesi gereğince davanın USULDEN REDDİNE,

2-Davacı vekilinin İdare Mahkemesinde dava açmakta muhtariyetine, ..."

4. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Kayseri 2. İdare Mahkemesi 18/12/2024 tarih ve E.2024/2589 sayılı kararı** ile, davacı ile davalı idare arasında geçici bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem tazminatı alacağının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, Uyuşmazlık Mahkemesinin benzer uyuşmazlıklardaki yerleşmiş içtihatları kapsamında uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Somut olayda, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4. maddesi kapsamına alınmaksızın usta öğretici olarak istihdam edilmiş olan kişilerin çalışma sürelerine ilişkin kıdem (iş sonu) tazminatı ödenmesi isteminden doğan uyuşmazlıklara ilişkin davalarda çıkarılan yargı yolu (görev) uyuşmazlıkları üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından, davacı ile idare arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminatların İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yönünde verilmiş olan kesin nitelikte çok sayıda kararın bulunduğu, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1, 16, 21 ve 25. maddeleri gereği adli ve idari yargı mercileri arasında görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili olan Uyuşmazlık Mahkemesinin süreklilik (yargısal içtihat) arz eden bu kararlarının bakılan davada da dikkate alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile dava dosyası bir bütün halinde değerlendirildiğinde; davacı ile davalı idare arasında geçici bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen iş sonu tazminatının İş Kanunu'ndan kaynaklanan parasal haklara yönelik olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden p6uoBTv - 3wa9IC7 - QkCvIBP - f6qBsI= ile erişebilirsin

adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda, özel hukuk hükümlerine tabi olan Milli Eğitim Bakanlığı aleyhine açılan bu davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna ulaşıldığından, Ankara 10. İş Mahkemesinin 11/06/2024 tarih ve E:2023/713, K:2024/429 sayılı dava şartı yokluğu sebebiyle davanın usulden reddine ilişkin kararının kaldırılması için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, benzer davalarda çıkarılan görev uyuşmazlığı üzerine, davanın adli yargı merciinin görevinde olduğuna dair Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümünün 21/03/2022 tarih ve E:2022/126, K:2022/168 sayılı; 21/03/2022 tarih ve E:2022/88, K:2022/158 sayılı; 21/03/2022 tarih ve E:2022/85, K:2022/157 sayılı; 21/03/2022 tarih ve E:2022/33, K:2022/156 sayılı kararları da bu yöndedir..."

6. Kayseri 2. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun, 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılan 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar."

8. 506 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri"* başlıklı mülga 134. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür."

9. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"*Bu Kanunun uygulanmasında;*

...

6) Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi,

...

ifade eder.

..."

10. 5510 sayılı Kanun'un 79. madde ile başlayan 4. kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

11. 5510 sayılı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların çözüm yeri*" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden p6uoBTv - 3wa9IC7 - QkCvIBP - f6qBsI= ile erişebilirsin

12. 4857 sayılı İş Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Bu Kanun, 4 üncü Maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar."

13. 4857 sayılı Kanun'un 8. maddeyle başlayan "*İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi*" başlıklı İkinci Bölümünde kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara yer verilmiştir.

14. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "*İş mahkemelerinin kuruluşu*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

15. 7036 sayılı Kanun'un "*Dava şartı olarak arabuluculuk*" başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1) Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır."

16. 7036 sayılı Kanun'un *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden p6uoBTv - 3wa9IC7 - QkCvIBP - f6qBsI= ile erişebilirsin

17. 7036 sayılı Kanun'un "*Geçiş Hükümleri*" başlıklı geçici 1. maddesi şöyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/03/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

19. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

20. Dava, davacının Kayseri ili, Erciyes Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde usta öğretici olarak çalışmakta iken iş akdinin emeklilik nedeniyle feshedildiğini belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere, kıdem tazminatı alacağının faizi ile birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

21. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem tazminatı alacağının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Kayseri 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesinin 30/10/2024 tarih ve E.2024/2946, K.2024/3068 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden p6uoBTv - 3wa9IC7 - QkCvIBP - f6qBsI= ile erişebilirsin

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kayseri 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara Bölge Adliye Mahkemesinin 6. Hukuk Dairesinin 30/10/2024 tarih ve E.2024/2946, K.2024/3068 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/03/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden p6uoBTv - 3wa9IC7 - QkCvIBP - f6qBsI= ile erişebilirsin